

שבעה לראש השנה

שורה 4: בְּעֶבְרֵנוּ תַּחַת שֶׁבֶט כְּצֶאֱן עַל יְדֵי מוֹנֶה

על פי ירמיה לג, יג, והשוה יחזקאל כ, לז, ורד"ק שם.

והשוה יחזקאל כ, לז, ורד"ק שם.

שורה 4: פִּקִּיד עֲלֵינוּ תִּמְנֶה

פיקיד: כאן מובנו, לפי ההמשך, מליץ יושר - המהדיר. ויש לפרשו כפשוטו: ראש, מנהיג המופקד על צרכי העם. השוה לעיל: מו, 69.

ואוצר החכמה

שורה 5: מֶלֶךְ מְלִיץ יוֹשֵׁר בְּעֵדֵינוּ יַעֲנֶה

ה' (=מלך) יעמיד עבורנו מליץ יושר. השוה: יעמיד מליץ יושר מני אלף אחד / טובות להגיד בשביעי באחד (מחזור לר"ה, מהד' גולדשמידט עמ' 218). השוה שורה 35. מליץ יושר: על פי לה"כ, איוב לג, כג. יענה: יגרום לענות, לדבר, השוה "יענני" (איוב כ, ג), רש"י שם ורד"ק בספר השרשים בערכו. והכוונה כאן היא, שה' יעמיד אותו לדובר בעדנו.

שורה 13: וּבְקוֹל תִּקַּע מִפְּגֶשֶׁת

מפגשת: נאבקת, עומדת על נפשה ביום הדין - המהדיר. והוא מפנה לפרקי לשון לילון עמ' 97, 98. ויותר נראה לפרש במובן הכאה (על פי ילון שם, וכן אצל יאסטרוב). והכוונה: כנסת ישראל מכה, כביכול, על הדלת להפילה (כעין הפלת חומת יריחו בקול תקיעת השופר) כדי להיכנס בחזקה לפני כסא הכבוד.

שורה 13: וּתְרוּעָה מִפְּרֶשֶׁת / צִדְקָה מִבְּקֶשֶׁת

קול התרועה מצטייר כעין זעקה סתמית לעזרה ולבקשת צדקה. מפרשת: מביעה את רצונה.

שורה 14: חֻקִּים מְזוֹקָקִת / וּבְרִיתָךְ מַחֲזָקֶת

מזוקקת: מטהרת על ידי חוקי התורה - המהדיר. בהתאם לאמור בצלעית המקבילה נראה לפרש "מזוקקת", כפי שימושו של פועל זה בלשון חכמים, במשמעות: קשורה וכבולה. השוה לעיל: נט, ח, והערת שם.

שורה 15: טוֹבָךְ טוֹעֶמֶת

לפי תהלים קיט, סו: טוב טעם ודעת למדני - המהדיר. ויותר נראה, שזה לפי לה"כ, טעמו וראו כי טוב ה' (שם לה, ט). אף ניתן לפרש "טועמת" במובן מטעימה בקולה, השוה הלשון: טעמוהו בטהרה (להלן: קדושתא ליום כפור, שורה 91).

שורה 15: יְהִי לָךְ מִנְעֶמֶת / וְלָךְ מְרוֹמֶמֶת

יהי: לפי תהלים קיג, ב: יהי שם ה' מבורך - המהדיר. ואפשר. אך גם אפשר שהכוונה לקריאה "יהי נועם ה' עלינו". ראה קדושת ראש השנה, שורה 1, וקדושתא ליום כפור, שורה 55, ושורות 57, 59, 61 וכו' שם.

שורה 16: כִּי הִיא חֲבַצֶּלֶת / מְכַל נֶאֱצֶלֶת

נאצל: מופרשת, מובדלת. מכל נאצל: על פי הכתוב, ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי (ויקרא כ, כו). והטור מבוסס על הדרש בשהש"ר לפסוק, אני חבצלת (שה"ש ב, א): אמרה כנסת ישראל אני היא וחביבה, שחיבבני הקב"ה משבעים אומות.

שורה 18: סור דורשת / סלח נא רוחשת

סור דע דורשת: על פי לה"כ, סור מרע ועשה טוב (תהלים לד, טו), אבל במובן אחר: כנסת ישראל דורשת שהרע יסור ממנה.

שורה 18: עוז לך מלבשת

הלשון על פי הכתוב, עורי עורי לבשי עז זרוע ה' (ישעיה נא, ט). ¹²³⁴⁵⁶⁷אח"כ

שורה 19: צדקך מספרת / ובצדקה מבשרת

צדקך מספרת: על פי תהלים עא, טו. ובצדקה מבשרת: על פי לה"כ, שם מ, י.

שורה 20: בתרועה נדרשת

נדרשת: נפקדת (כעין שימושו של פועל זה בדה"א כו, לא). בתרועה נדרשת: על ידי תקיעת השופר עולה זכרון ישראל לטובה (תוספתא, ר"ה א:יב), כי השופר מזכיר את עקדת יצחק (ר"ה טז, א). ראה קדושת ראש השנה, שורה 27.

שורה 20: רומם נחרשת

נחרשת: חרושה, מדוכאה - המהדיר. ולא דק. מובנה: חרבה השוה ירמיה כו, יח. רומם: הקם, כלומר, בנה אותה מהריסותיה. השוה משלי יא, יא; עזרא ט, ט.

שורה 21: שעה נא מקטרת

מקטרת: כינוי לעם ישראל על פי שה"ש ג, ו.

שורה 21: אישים מקטרת / תרועה זכר מעתרת

מתייחס לפסוק, וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצוצרות על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם והיה לכם לזכרון (במדבר י, י) שיניי מביא בסוף הפיוט. ואם כי בפסוק נאמר "ותקעתם" אבל היתה תרועה בין תקיעה לתקיעה לפי דעת ר' יהודה (ירוש' ר"ה ג:ה).

שורה 21: חודש מקרא קודש מספרת

על ידי הקרבת הקרבנות והתקיעה בחצוצרות מספרת כנסת ישראל על קדושת ראש השנה. ראש השנה נקרא "חודש". הפסוק, תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו (תהלים פא, ד) נתפרש על ראש השנה (תוספתא, ר"ה א:יא), וגם נקרא בכינוי "מקרא קודש" (ויקרא כג, כד).

שורה 26: [עביר] במשפט מעני ועד מלך

השלמת המהדיר לא נראית, כי יניי משתמש במלה יעביר במחרוזת זו, ואין זאת מדרך פייטן להשתמש באותה מלה פעמיים באותה מחרוזת. לכן נראה שהאות הנשרדת שהועתקה כר"ש יש לקרוא כדל"ת, ולהשלים את המלה כך: [עמי]ד. ניב זה נמצא בפיוט: היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים (מחזור לראש השנה, מהד' גולדשמידט עמ' 244). השוה תהלים קיט, צא.

שורה 27: כי כל באי העולם להילך / יעביר כבנומרון לפניו מלך

להילך: אוצ"ל לחילך - המהדיר. אין צורך לשום תיקון. להילך = בהילך, שכן מלות היחס ב/ל מתחלפות, ומובנו: בתהלוכה מהירה. לשם הילך, השוה לעיל: כט, 101; קכב, 61, ולהלן: קדושתא לשמיני עצרת, שורה 27; מגילת אחימעץ, מהד' קלאר עמ' 17; מחזור לר"ה, מהד' גולדשמידט עמ' 23, 234.

שורה 28: תרועה ביטוי, ותרועו מלך (במדבר כג ט), נתפרש ברש"י ורשב"ם שם

הוא המלך וחבריו, ונתפרש רש"י שם נניח שיש לא פיה שנים כך את שם זה נראה
הוא המלך שבו כן במובן זה כמשנה השנייה.

שורה 29: וליבאיו יכתב בספר זימון

והוא המלך שבו כן במובן זה כמשנה השנייה.

שורה 32: זימון מלך ואחרון

ואחרון: מלך פי ישראלי.

שורה 34: יזכור יום תורה וקול

יום התורה: יום הגאולה או יום מלך תורה - הפירוש כי הוא הנכון.
הביטוי, יום תורה (שה"ש ג יא) נדרש כי שנה לך תורה, ובש"ר שם, על מלך
תורה בהר סיני. במלך תורה קול שופר (שמות יט, טז) בבית שופר
שכתפילת מלך יובאים פסוקים ממלך תורה, ולכך מתייחס יגני בטור זה. גם יש
שם פסוקים מענין הגאולה ולכך מתייחס יגני בחזון הבא.

אה"ח 1234567

התורה